

การอ่านหาข

ระ-หว่าง- USSR- กัด

EP.0 ROOM TOUR

ห้องอีสานศึกษา

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

ห้องอ่านหนังสือ

หอสมุดแห่งชาติ

เฉลิมพระเกียรติ ร.๙

นครราชสีมา

จัดเก็บและให้บริการเอกสารโบราณ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภายใต้หลักการให้บริการ
เอกสารโบราณเชิงอนุรักษ์

โดยมุ่งเน้นให้เป็น

แหล่งข้อมูลเอกสาร โบราณส่วนภูมิภาค

ที่มีการประสานงานกับ
กลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก
สำนักหอสมุดแห่งชาติ

เพื่ออำนวยความสะดวก
ในการค้นคว้าและเข้าถึง

สารสนเทศเอกสารโบราณ
แก่ประชาชนได้โดยง่าย

เอกสารโบราณ

ที่จัดเก็บและให้บริการ

ห้องอีสานศึกษา จัดเก็บและให้บริการเอกสารโบราณที่มีอายุ ๑๐๐ ปีขึ้นไป โดยเป็นเอกสารโบราณในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในพื้นที่ดูแลของสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา แบ่งเป็น

- คัมภีร์ใบลาน
- หนังสือสมุดไทย

คัมภีร์ใบลาน

เป็นเอกสารโบราณประเภทหนึ่งที่ใช้วิธีบันทึกลายลักษณ์อักษรด้วยกรรมวิธีการ “จาร” ลงบนใบลาน ซึ่งเป็นวัสดุธรรมชาติ คัมภีร์ใบลานใช้จารตัวอักษรเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวในพระพุทธศาสนาและวิทยาการต่าง ๆ ทั้งหมวดกฎหมาย ตำนาน วรรณคดี ตำราเวชศาสตร์ ตำราโหราศาสตร์ ตำราไสยศาสตร์ ฯลฯ

ปัจจุบัน “ห้องอีสานศึกษา” หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา จัดเก็บและให้บริการคัมภีร์ใบลานจำนวนกว่า ๒,๐๐๐ รายการ ทั้งคัมภีร์ใบลานอักษรไทย, อักษรขอม, อักษรไทยน้อย และอักษรธรรมอีสาน*

* เรียกชื่อตามการจัดหมวดหมู่และลงทะเบียนฯ ของกลุ่มหนังสือตัวเขียนและจารึก สำนักหอสมุดแห่งชาติ

หนังสือสมุดไทย

เป็นเอกสารโบราณทำจากเปลือกไม้ชนิดต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ทำกระดาษได้ เช่น สา ปอ ช่อย ไย สับปะรด ฯลฯ

ลักษณะเอกสารเป็นแผ่นยาวติดต่อกัน พับกลับไปมาเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สามารถเปิดใช้งานได้ ๒ ด้าน เรียกว่า หน้าต้นและหน้าปลาย หนังสือสมุดไทยมี ๒ สี คือ สีขาวที่ได้จากสีธรรมชาติของเปลือกไม้ และสีดำจากการลบสมุดด้วยเขม่า

หนังสือสมุดไทย

หนังสือสมุดไทยที่จัดเก็บ
และให้บริการที่ห้องอีสานศึกษา
หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ
ร.๙ นครราชสีมา แบ่งเป็นหมวด

- ตำราเวชศาสตร์
- ตำราโหราศาสตร์
- ตำราไสยศาสตร์
- ธรรมคดี
- วรรณคดี
- กฎหมาย
- จดหมายเหตุ

นิทรรศการ เอกสารโบราณ

ส่วนนิทรรศการห้องอีสานศึกษา
ให้บริการภายใต้หลักการ

บริการเอกสารโบราณเชิงอนุรักษ์

โดยจัดเป็น

“นิทรรศการ
เอกสารโบราณหมุนเวียน”

เพื่อเผยแพร่และนำเสนอเอกสารโบราณ
สู่สาธารณชนอย่างหลากหลาย

นิทรรศการ

เอกสารโบราณหมุนเวียน

ตู้ที่ ๑

คัมภีร์ใบลานอักษรขอมย่อ
ภาษาบาลี

มหาเวสสันดรชาดก
กัณฑ์ชูชก

เส้นชุบ
ฉบับทองทิบ

นิทรรศการ เอกสารโบราณหมุนเวียน

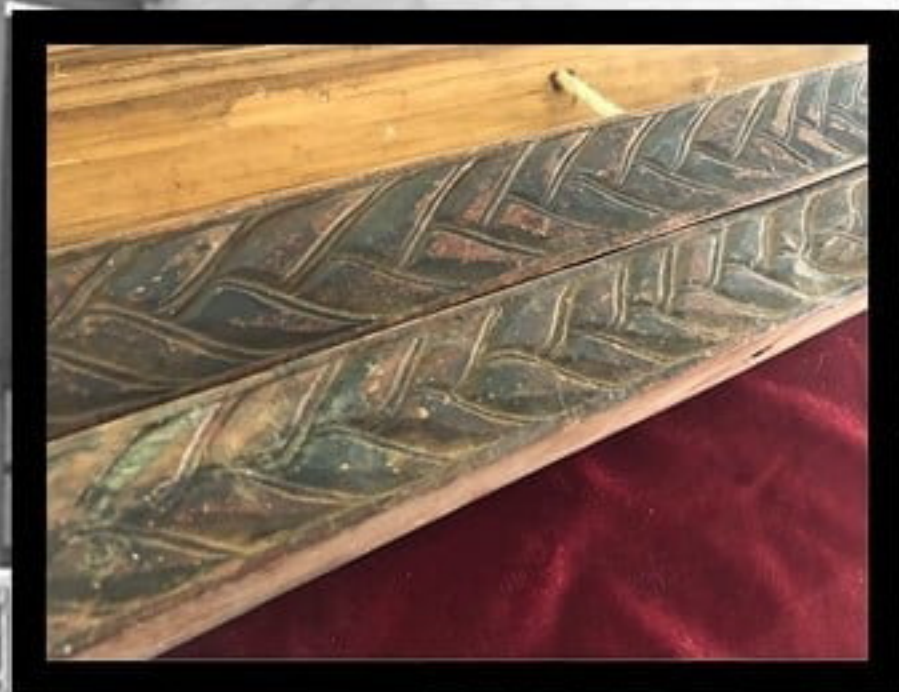

ภาษาบาลี – ไทยอีสาน เส้นจาร

คัมภีร์โบราณ อักษรธรรมอีสาน
“พุทธาภิเษกปกรณ์”
ไม้ประดับลายดอกชอกชอกชอน

นิตรรศการ

เอกสารโบราณหมุนเวียน

“ไม้ประดับคัมภีร์”

- ไม้ประดับเขียนลายและทาสี • ไม้ประดับสักแกะสลัก • ไม้ประดับแกะสลัก •

นิทรรศการ

เอกสารโบราณหมุนเวียน

ตุ๊กที่ ๒

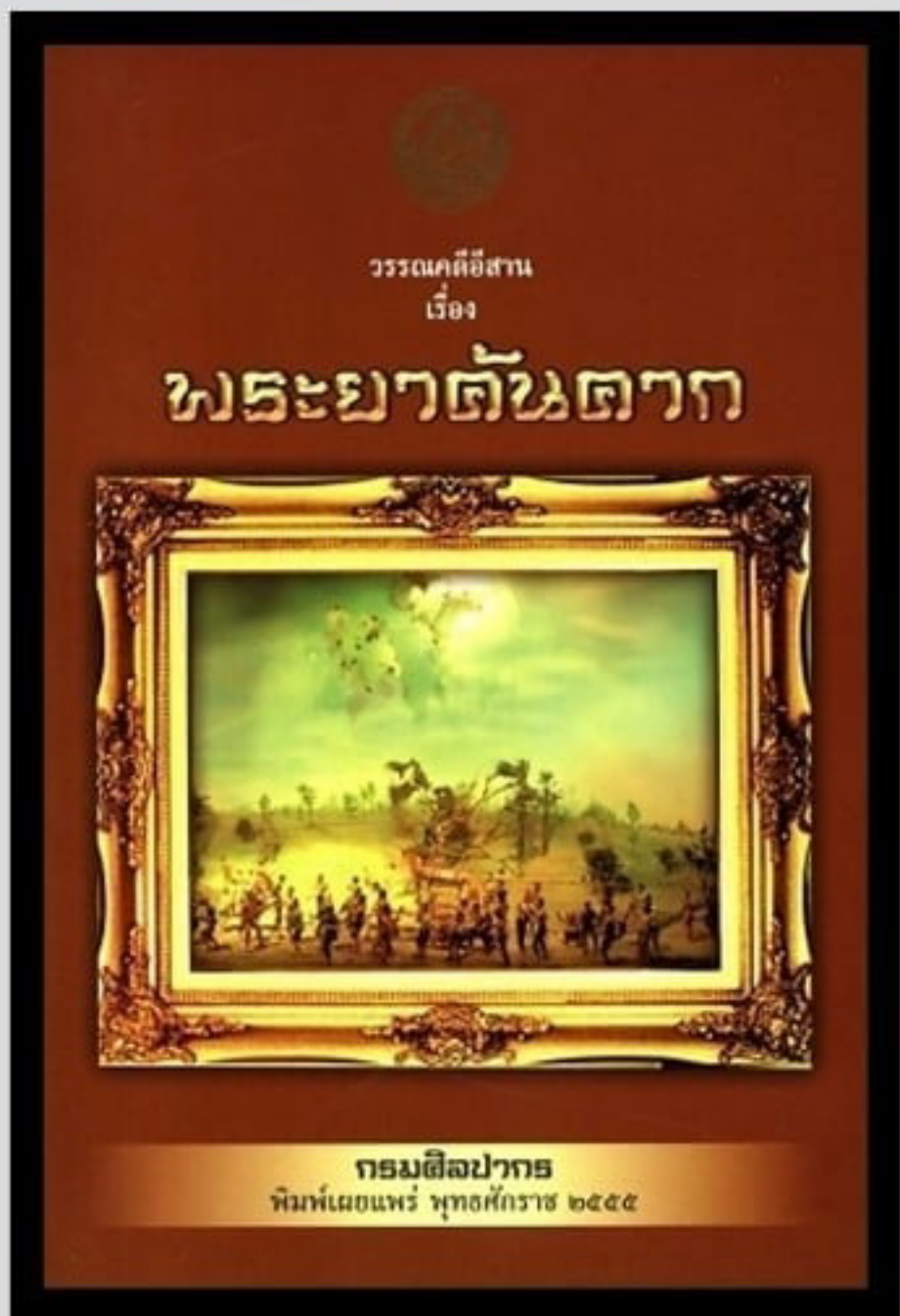
ลำนันทาน พระยาคนคาก

วรรณคดีอีสานเรื่องสำคัญที่แพร่หลายอย่างมาก ทั้งในภาคเหนือและภาคอีสาน

เนื้อเรื่องเกี่ยวกับฝนฟ้าอากาศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของชาวไทย

นิทรรศการ

เอกสารโบราณหมุนเวียน

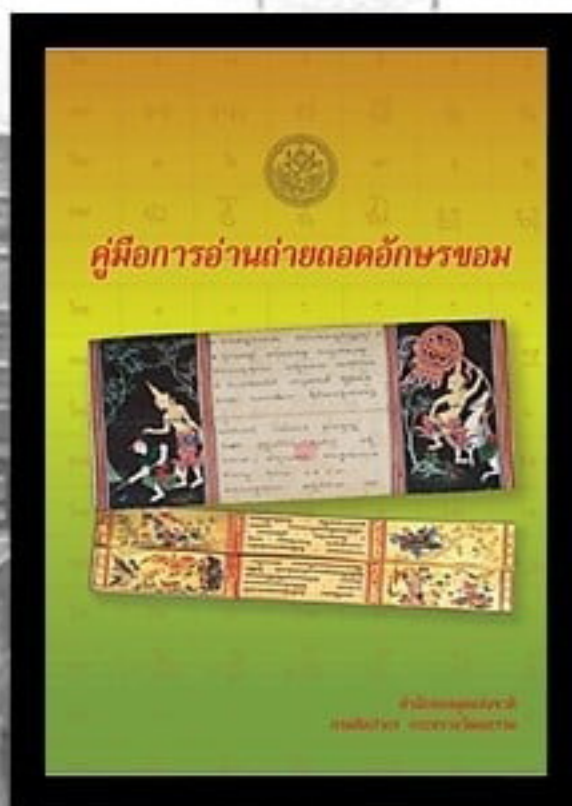
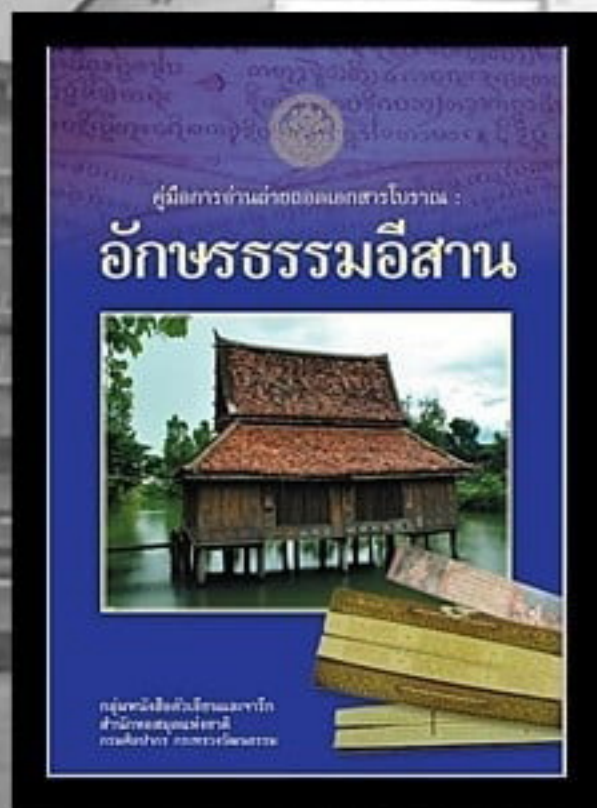
ตุ๊กที่ ๒

ลำนิทาน พระยาต้นดาวก

นายสมชัย พักสุวรรณ
ข้าราชการบำนาญ** นำคัมภีร์
โบราณต้นฉบับเรื่องนี้ คือ ฉบับ
อักษรไทยน้อย ภาษาบาลี-ไทย
อีสาน ทั้ง ๓ ฉบับ มาศึกษา
วิเคราะห์คัดถ่ายถอดและแปล
เรียบเรียงเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

**ตำแหน่งนักภาษาโบราณชำนาญการ
พิเศษ

นิทรรศการ เอกสารโบราณหมุนเวียน

“องค์ความรู้จากเอกสารโบราณ”

องค์ความรู้จากการศึกษาเอกสารโบราณ โดยนักภาษาโบราณ
สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

ตุ๊กที่ ๓

นิทรรศการ เอกสารโบราณหมื่นเวียน

พระธรรมมาโลย

ว่าด้วยพระอรหันต์ที่มาก
ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา กมลจิต
สงบจากกิเลส มีนามว่า **พระ
มาลัยเทวเดระ** ได้ไปโปรดสัตว์
ในนรก ขึ้นไปบนสวรรค์ และ
เทศนาสั่งสอนประชาชนทั่วไปให้
ปฏิบัติดี เพื่อหลีกเลี่ยงการตก
นรก

(/และ...)

นิทรรศการ

เอกสารโบราณหมื่นเวียน

ตู้ที่ ๓

พระธรรมมาโลย

และนิทานกรรมฐาน เป็น
นิทานธรรมที่ว่าด้วยเรื่องการ
กำเนิดชีวิต กล่าวถึงการตระหนัก
รู้ในสงสารและเวทนา ให้เห็นแจ้ง
ในอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ไม่ไป
ยึดติดกับวัตถุชั่วคราวของเงินทอง ให้
ทุกคนเร่งทำบุญ

นิทรรศการ

เอกสารโบราณหมื่นเวียน

“กล่องคัมภีร์”

ลายรดน้ำแดง เขียนภาพนารายณ์บรรทมสินธุ์

นิทรรศการ

เอกสารโบราณหมุนเวียน

ตู้ที่ ๔

ตำราเลขยันต์ เวทมนตร์คาถา

ตำราเลขยันต์และเวทมนตร์คาถาต่าง ๆ เช่น คาถาปลุกเสกเครื่องราง คาถามงกุฎพระเจ้าสูตรตั้งนะมหาอ่อนใจ ยันต์จิ้งจก ยันต์ลงตะกรุด ยันต์กันผีกันพราย ฯลฯ

ตำรายาแผนโบราณต่าง ๆ เช่น ยาแก้ซาง ยาแก้ไข้ นอนไม่หลับ ยาทุงน้ำมันประสานบาดแผล ยารักษาโรคงูสวัด ฯลฯ

นิทรรศการ

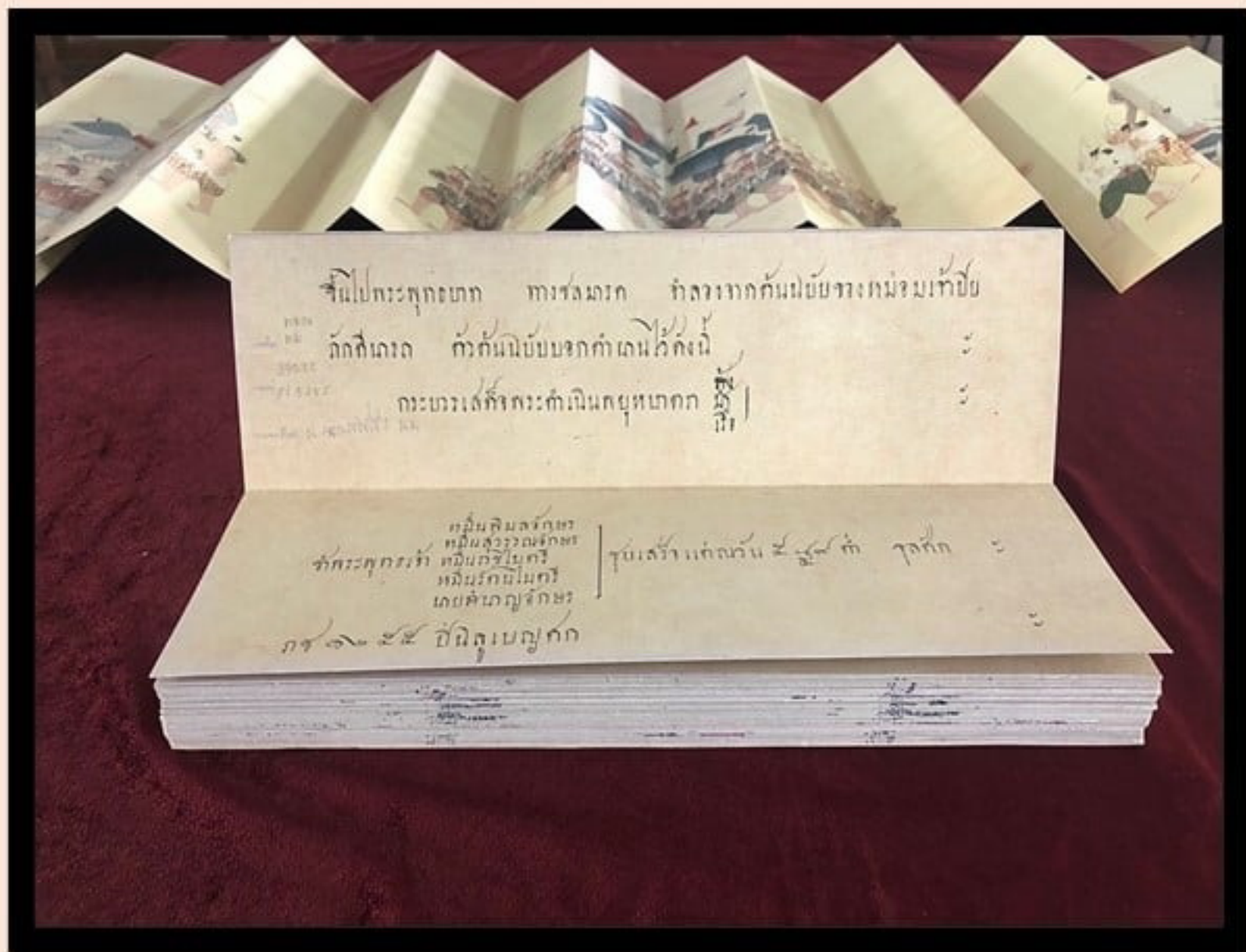
เอกสารโบราณหมุนเวียน

“กล่องคัมภีร์โบราณ”

ลายรดน้ำดำ เขียนภาพพรรณพฤกษาเคล้าภาพนกและกระรอก

นิทรรศการ เอกสารโบราณหมูนเวียน

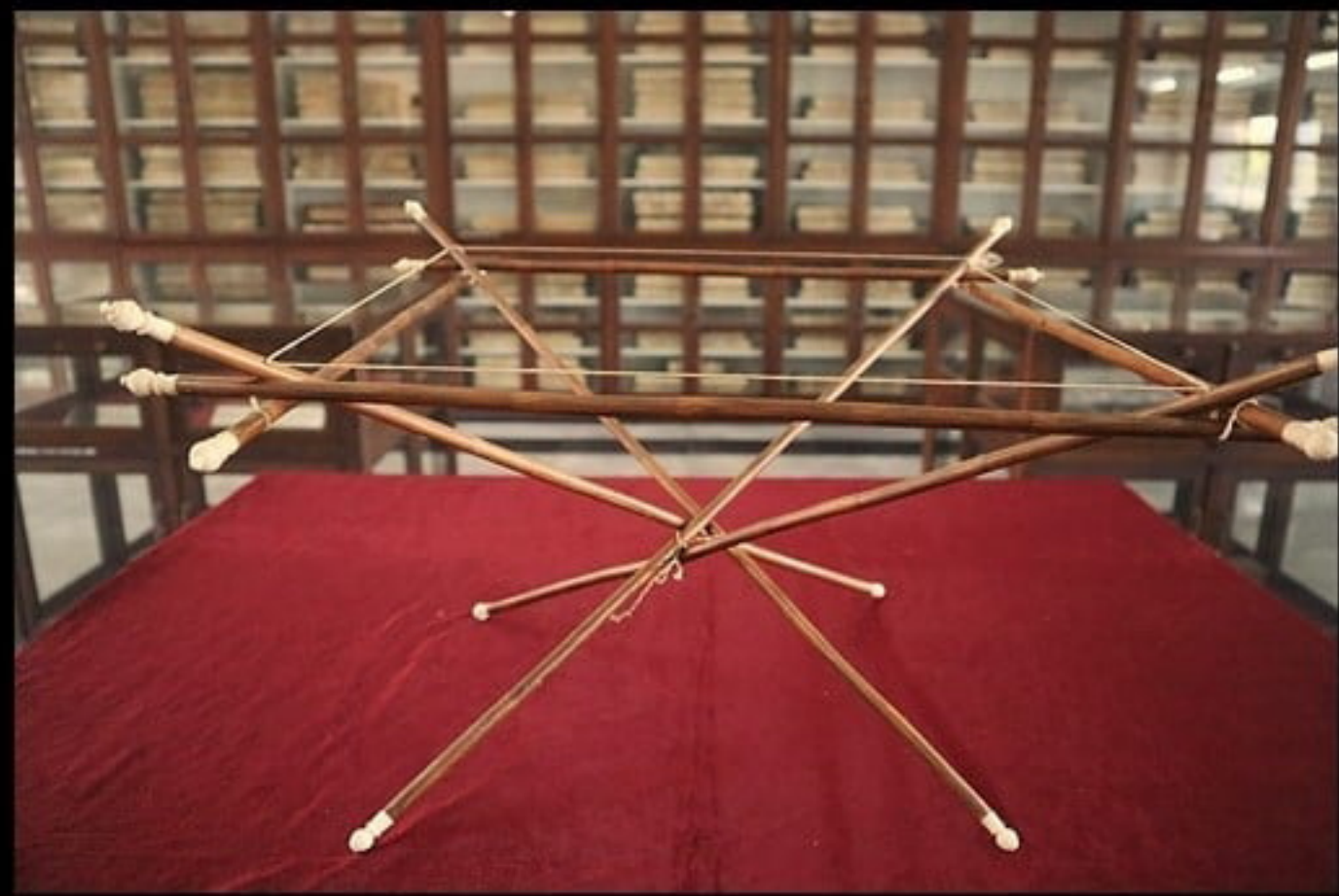
ตู้ที่ ๕

เอกสารโบราณ ฉบับจำลอง

ให้ประชาชนรู้จักและ
เข้าถึงเอกสารโบราณจาก
ฉบับจำลอง ที่มีรูปลักษณะ
เสมือนจริง สามารถทดลอง
เปิดอ่านได้ด้วยตนเอง

นิทรรศการ

เอกสารโบราณหมุนเวียน

“กากะเยีย”

ที่วางคัมภีร์ใบลานเพื่อการอ่าน

นิทรรศการ

เอกสารโบราณหมุนเวียน

“อุปกรณ์การจารใบลาน”

ให้ความรู้ด้านวัสดุอุปกรณ์ วิธีการจาร และให้ประชาชนมีส่วนร่วม
ในการจารใบลานด้วยตนเอง

ห้องอีสานศึกษา

- ◆ เปิดบริการ ทุกวันอังคาร - เสาร์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.
- ◆ เข้าชมนิทรรศการเอกสารโบราณได้ตามวันและเวลาที่เปิดทำการ
- ◆ อนุญาตให้ถ่ายภาพเอกสารโบราณ หรือวัตถุอุปกรณ์ ในส่วนจัดแสดงได้โดยไม่ใช่แฟลชและขาตั้งกล้อง
- ◆ ประสงค์เข้าศึกษาค้นคว้าเอกสารโบราณ กรุณาติดต่อ
๐ ๔๔๒๕ ๖๐๒๙

เอกสารอ้างอิง

สมชัย ฝึกสุวรรณ. “วรรณคดีอีสานเรื่องพระยาคนคาก”. นครราชสีมา: สำนักศิลปากรที่ ๑๒ นครราชสีมา กรมศิลปากร, ๒๕๕๕.

สำนักหอสมุดแห่งชาติ. “คู่มือสำรวจ จัดทำ รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ เอกสารโบราณประเภท คัมภีร์ใบลานและหนังสือสมุดไทย”. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดแห่งชาติ, ๒๕๖๓.

เรียบเรียงและนำเสนอโดย

นางสาวปรีศนิภรณ์ พลายกำเนิด
ตำแหน่งนักภาษาโบราณปฏิบัติการ

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

